

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A.H.K. van Viegen (PvdD)

(d.d. 12 februari 2016)

Nummer

3134

Onderwerp

Smienten

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 25 november 2015 heeft u aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland een ontheffing (ODH-2015-00016237) verleend voor het verjagen en doden van smienten met alle toegestane middelen.

Vogelbescherming Nederland heeft bezwaar gemaakt tegen dit besluit en dit bezwaar is op 29 januari 2016 gegrond verklaard. De rechtbank heeft het besluit geschorst.¹ De belangrijkste reden voor de schorsing is dat de provincie Zuid-Holland volgens de rechter in de besluitvorming een veel te rooskleurig beeld geeft van de trend van de smient in Zuid-Holland. Uit gegevens van Sovon Vogelonderzoek Nederland blijkt duidelijk dat er sprake is van een afname van smienten in de provincie.² De provincie had volgens het besluit van de rechtbank tevens niet afdoende aangetoond dat er sprake is van een concrete dreiging van belangrijke schade in alle gebieden waar afschot werd toegestaan.

Toelichting beantwoording GS

De voorzieningenrechter heeft inderdaad de voorlopige voorziening getroffen dat het primaire besluit geschorst wordt tot zes weken na bekendmaking van de beslissing op bezwaar. De voorzieningenrechter heeft het bezwaar inhoudelijk niet beoordeeld. De voorzieningenrechter achtte zich in het kader van deze voorzieningenprocedure niet in staat daarover een wezenlijk inhoudelijk oordeel te vellen. Daarvoor is uitvoerig onderzoek nodig hetgeen niet overeenstemt met het voorlopige karakter van een voorzieningenprocedure.

Uit de aan de rechtbank overgelegde notitie van Sovon van 12 januari 2016 blijkt dat Sovon van oordeel is dat verweerder in zijn besluitvorming een te rooskleurig beeld van de trend van de smient in Zuid-Holland geeft. De voorzieningenrechter heeft dit alleen in zijn overweging meegenomen, dit is niet het oordeel van de voorzieningenrechter.

---

¹ http://www.vogelbescherming.nl/actueel/nieuws/nieuwsbericht/q/ne_id/1815

² <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/afname-smient-door-lager-broedsucces>

De voorzieningenrechter stelt vast dat partijen van mening verschillen over de vraag of de ontheffing afbreuk doet aan een gunstige staat van instandhouding van de smient. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter zal verweerder derhalve deze gegevens bij de heroverweging van het primaire besluit moeten betrekken ter beantwoording van de vraag of de verleende ontheffing, in combinatie met afname van het aantal smienten in Zuid-Holland, ertoe leidt dat geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding.

1. *De provincie Zuid-Holland heeft volgens de rechtbank niet afdoende heeft aangetoond dat er sprake is van een concrete dreiging van belangrijke schade in alle gebieden van smienten waar afschot werd toegestaan. Op basis van welke gegevens bent u voor de beoordeling van de ontheffing tot de conclusie gekomen dat er sprake is van een concrete dreiging van directe schade in Zuid-Holland?*

Antwoord

De voorzieningenrechter heeft inderdaad de voorlopige voorziening getroffen dat het besluit geschorst wordt tot zes weken na bekendmaking van de beslissing op bezwaar. Daarmee is door de voorzieningenrechter het bezwaar inhoudelijk niet beoordeeld.

Bij de beoordeling van schade of de concrete dreiging van schade wordt uitgegaan van de schadehistorie. Uit vaste jurisprudentie volgt dat sprake is van belangrijke schade indien er sprake is van €250 of meer inkomstenderving per geval. Deze belangrijke schade hoeft niet daadwerkelijk te zijn opgetreden maar een dreiging is voldoende om de mogelijke veroorzaker van de schade te mogen bestrijden.

Bij het opstellen van de ontheffing hebben wij de schadegegevens uit het Faunabeheerplan Smient (hoofdstuk 5) en van het Faunafonds betrokken waarin alle belangrijke smientenschades vanaf 2005 tot de aanvang van 2013 staan opgenomen.

Uit het Faunabeheerplan Smienten blijkt dat smienten vraatschade, vervuilingsschade, schade door verslemping van de bodem en vraat aan wortels van grasgewassen veroorzaken. Schade treedt op of kan optreden in geheel Zuid-Holland. Smientenschade is veroorzaakt en/of dreigde te ontstaan, jaarlijks, in de periode 1 oktober tot en met 31 maart waar percelen met gras, ingezaaid gras, graszoden, graszaad, wintergraan, overige akkerbouwgewassen en vollegrondsgroenten aanwezig zijn.

Op basis van de aangevraagde ontheffing is afschot enkel en alleen toegestaan op schadepercelen. In vergelijking met de eerder verleende ontheffing hebben GS het bestreden besluit geografisch beperkt en dient er gericht afschot plaats te vinden.

2. *In de ontheffing geeft u aan dat de populatie smienten door beheer niet zal afnemen. Uit onderzoek van Sovon blijkt dat het aantal smienten de afgelopen jaren is gedaald. Het aantal smienten in Nederland loopt vooral sinds 2002/2003 opvallend terug en is momenteel op het niveau van 1985-1990, zo blijkt uit de resultaten van wetenschappelijk onderzoek en de maandelijkse watervogeltellingen. Bij afschot niet is gegarandeerd dat de populatie in stand blijft. Hoe verklaart u dit verschil van inzicht tussen Gedeputeerde Staten en de Vogelbescherming aangaande de populatiestand van smienten in Zuid-Holland?*

Antwoord

Het verschil van inzicht is ontstaan door de methodiek die in het faunabeheerplan gebruikt werd om de verhouding tussen de gunstige staat van instandhouding en de mogelijkheden tot schadebestrijding te berekenen. De redeneerlijn in het faunabeheerplan werd opgesteld op basis van de stand van de wetenschap op dat moment.

Mede naar aanleiding van de ingediende bezwaarschriften hebben Gedeputeerde Staten nu de conclusie getrokken dat er aan de hand van de huidige wetenschappelijke inzichten nieuw onderzoek nodig is naar de staat van instandhouding van de smient en de effecten van eventuele schadebestrijding daarop. Mede omdat wij bij de ontheffingverlening zorgvuldig willen handelen vraagt dit onderzoek enige tijd en gedurende deze periode hebben Gedeputeerde Staten de ontheffing ingetrokken.

3. *De ontheffing is onvoldoende specifiek over de middelen, installaties of methoden die mogen worden aangewend. In artikel 9, tweede lid, van de Vogelrichtlijn is bepaald dat lidstaten die overeenkomstig het eerste lid van dat artikel willen afwijken van de artikelen 5 tot en met 8 van de Vogelrichtlijn in de afwijkende bepalingen onder meer moeten vermelden welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan, onder welke voorwaarden afwijkende maatregelen mogen worden genomen en welke autoriteit bevoegd is te verklaren dat aan die voorwaarden is voldaan en te beslissen welke middelen, installaties of methoden mogen worden aangewend. Hieruit volgt dat in een ontheffing specifiek moet worden voorgeschreven welke middelen zijn toegestaan voor het doden van smienten. Bent u het met onze fractie eens dat aan deze eis niet voldaan is? Zo nee, waarom niet?*
4. *Waarom hebt u gekozen om toestemming te geven voor het gebruik van lokvogels?*

Antwoord

Nee, op basis van de ontheffing kunnen de in de wet toegestane middelen worden gebruikt. Daarmee is voldaan aan het gestelde in de Vogelrichtlijn.

Door middel van lokvogels kunnen smienten die rondom de schadegevoelige percelen vliegen gericht onder schot worden genomen en worden geschoten ter verjaging van de andere smienten. Dit betekent dat het gebruik van lokvogels er voor zorgt dat een bestrijdingsactie doeltreffender verloopt. Immers als verjaging door menselijke aanwezigheid afdoende was, was een ontheffing voor het ter verjaging ondersteunend afschot niet noodzakelijk.

Pas nadat trek naar een schadegevoelig perceel is geconstateerd mogen lokvogels bij de smient worden ingezet. Lokvogels worden nooit ingezet om vogels van niet schadepercelen naar schadepercelen te lokken.

5. *De ontheffing is voor 6 weken geschorst. Welke stappen gaat u ondernemen bij de heroverweging van de ontheffing welke in de uitspraak van de rechtbank op het bezwaar van Vogelbescherming Nederland vermeld staan?*

Antwoord

Het betreft een voorlopige voorziening: Het primaire besluit (de ontheffing) is hiermee geschorst tot zes weken na bekendmaking van de beslissing op bezwaar.

